

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Investidura com a Doctor "Honoris
Causa" per la Universitat de València a
Manuel Elkin Patarroyo Murillo

Discurs del Sr. Rector Pedro Ruiz Torres

València, 29 maig de 1997

**Doctorat Honoris Causa
del Dr. Manuel Elkin Patarroyo Murillo**

Hble. Sr. Conseller de Cultura, Educació i
Ciència

Excms. Senyors Rectors de la Universitat
Jaume I i de la Universidad del País Vasco

Excm. Senyor Vicerector d'Estudis d'aquesta
Universitat

Excms. i Il.lmes. autoritats

Senyors claustrals , amics i amigues

Professors Dr. Cano i Dr. Trullenque

Excm. Sr. Dr. Manuel Elkin Patarroyo Murillo

La lluita contra les malalties
infeccioses constitueix des de fa més de
vint anys el treball diari del Dr. Manuel

Elkin Patarroyo Murillo, i no amb un enfocament curatiu sinó preventiu, que és la millor forma de contribuir a la salut de la població. El Dr. Patarroyo, llicenciat i doctor en Medicina per la *Universidad Nacional de Colombia*, completà la seua formació en prestigiosos centres d'investigació d'Estats Units i Europa, i va decidir després tornar al seu país natal per dirigir un grup de científics amb els quals posar en marxa un atrevit projecte d'investigació: obtenir vacunes per síntesi química apartant-se dels mètodes biològics que s'utilitzaven des de feia segle i mig amb aquesta finalitat. El treball silencios durant deu anys de més de cent persones dirigides pel Dr. Patarroyo a l'*Instituto de Inmunología del Hospital de San Juan de Dios de Bogotá*, ha posat una vegada més de manifest que amb idees originals i tenacitat un grup de científics poden donar solucions a problemes fonamentals per a la humanitat.

El nom del Dr. Patarroyo es relaciona habitualment amb la vacuna de la malària, però això no ha de fer oblidar que l'aportació d'aquest investigador va més

enllà d'una malaltia concreta, tal com ho demostren els seus estudis per aconseguir vacunes sintètiques contra l'hepatitis o la tuberculosi. Molt vinculat a centres d'investigació espanyols i visitant freqüent de la nostra Universitat, el Dr. Patarroyo va rebre en 1994 el premi Príncep d'Astúries d'Investigació Científica i Tècnica, és Dr. Honoris Causa de diferents universitats i en 1996 li va ser concedida la nacionalitat espanyola, sense que això significués la pèrdua de la colombiana.

La dimensió científica del Dr. Patarroyo es pot qualificar d'indiscutible, tot i que en el moment actual n'hi hajan intents de posar en dubte els seus resultats amb la vacuna de la malària, no en el sempre productiu camp de la discussió de les hipòtesis o els resultats sinó amb intents de desqualificació global. És inevitable recordar-ho en el moment en què el Dr. Patarroyo s'incorpora al claustre de la nostra Universitat. Aquesta mateixa situació es va viure a València fa poc més de cent anys amb ocasió del descobriment pel tortosí Dr. Ferrán de la vacuna del còlera i de la seua aplicació als malalts de

l'epidèmia que va patir la nostra societat en 1885. També en aquella ocasió, davant la primera vacuna contra una malaltia bacteriana, la ciència oficial es mostrà desconfiada i tardà més del desitjable a reconèixer la utilitat d'un procediment, si no totalment eficaç, sí l'únic disponible per a prevenir la malaltia mortal. La discussió serena, el contrast acurat dels resultats i la realització de nous estudis situarà en el lloc que li correspon la vacuna inventada per l'equip del Dr. Patarroyo, i fem vots perquè els resultats siguin positius i es puguin utilitzar per a combatre una malaltia que costa cada any milions de vides humanes en les regions més desfavorides del planeta. Ningú no podrà negar que el Dr. Patarroyo ha plantejat un procediment absolutament novedós a l'hora de fabricar vacunes que ha donat lloc a una revolució dins de la immunologia.

No seria just limitar a l'àmbit científic la rellevància del nou doctor. La seua actitud humana absolutament altruista és també mereixedora del nostre reconeixement. En primer lloc, l'elecció d'una malaltia per a combatre que no és

una de les que preocupen els països desenvolupats, sinó que constitueix un problema per a la major part dels països del tercer món i a la qual es dediquen menys recursos dels que caldria. Per una altra part, quan s'obtenen els primers resultats positius i, per tant, el descobriment del Dr. Patarroyo pot esdevenir rendible econòmicament, aquest decideix que siga l'Organització Mundial de la Salut i no una multinacional farmacèutica -d'ofertes, no li'n faltarien qui comercialitze la vacuna. Posa la condició que, a més de tenir un preu assequible, la vacuna es fabrique a Colòmbia. Aquesta actitud significa renunciar a importants béns materials, però a més permet que la vacuna pugui arribar a una població que tindria dificultats per a aconseguir-la si un fabricant n'hagués d'obtenir els corresponents beneficis comercials.

L'altruisme del Dr. Patarroyo ha provocat reaccions diverses. Unes, les més, d'admiració i reconeixement, a les quals la Universitat de València s'adhereix amb la concessió del seu Doctorat Honoris Causa; d'altres, les menys, però potser les que a

vegades tenen millors possibilitats de fer-se sentir, intenten atacar un investigador independent que no vol doblegar-se a les regles del joc dels mercats internacionals i que no accepta més impositcions que les del mètode científic. És possible que si el Dr. Patarroyo hagués acceptat les ofertes d'algun poderós grup farmacèutic hui no veiés posat en dubte els resultats de la seua investigació. Però la seua qualitat humana li està fent resistir com ho féu el nàufrag del relat del seu compatriota García Márquez i com aquest personatge s'està convertint en un heroi només perquè fa allò que creu que ha de fer. Tant de bo que com el relat del gran novel·lista, la lluita del nostre científic contra la malaltia tinga també una final feliç.

En vista dels seus excepcionals mèrits científics i humans, possats de manifestats en la *laudatio* del professor José Cano Ivorra, i sobre tot de la seua actitud independent i del seu compromís amb les causes de la Humanitat, la Universitat de València reconeix amb aquesta investidura la labor desenvolupada pel Dr. Manuel Elkin Patarroyo Murillo i expressa els seus desitjos de reforçar els seus vincles amb

una persona de tan gran talla intel·lectual, la qual cosa constitueix un honor per al claustre de la nostra Universitat i un motiu de satisfacció per a tots els presents.

València, 29 de maig de 1997